

FIUME

A szerkesztő lakása

Sussak — Glavan ház.

Előfizetési ár — Associazione.

Egy évre Per 1 anno 6.— fr

Félévre » 6 mesi 3.— »

Negyedévre » 3 » 1.50 »

óra » 2 » 1.— »

Külföldre 1 évre Per l'estero 8.— »

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:

Fölvételnek árszabály szerint Battara P. könyvnyomdájában vagy a kiadóhivatalban, Susak Glavanház, továbbá Goldberger A. V. Scherz Gyula, Ekstein Bernát, Fischer A. hirdetési irodájában Budapest, Váci utca, Oppelik E. nél, Bécs, Stubenbastei N. 2

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

1892 július 17

Megjelenik minden vasárnap

17 Luglio 1892

Horvát-Szlavonország gyáripara.

II.

Horvát - Szlavonországban az 1888/89 évi gyárvizsgálat szerint volt összesen 74 gyár, ezek közül motorokat használt 66, melyek összesen 4654 lóerőt képviselnek. E gyárak összesen 6901 munkást foglalkoztattak.

A gyártelepek közt van néhány olyan, mely a maga nemében ritkítja párját a continensen. Ilyen a „The oak Extract Company limited“ Londonban székelő társaság Zupanye községben (Szerém megyében, Szlavóniában) levő tanningyára, melynek 400,000 frt alapfőkéje van. A gyárban nyolcz fekvő s egy hordozható gőzgép működik, melyek együtt 760 lóerőt képviselnek s a melyek segítségével 500,000 métermáza tölgyfából kisajtolt nedvet 60.000 métermáza tanninra lehet átváltoztatni, e telep, mely 1885-ben keletkezett, 245 munkást foglalkoztat. Ilyen a gelsei Guttman S; H, gőzfűrésztelepe Beliscón, Valpó község közelében, Verőcze megyében, nem messze a Dráva folyótól, melylyel 40 kilométer hosszú es 4 mozdonyval rendelkező keskenyágú vasutvonal köti össze. A gyár, nagy mintatelep, hol 490

munkás dolgozik (éjjel villamos világítás mellett); van saját vízvezetéke, több munkásháza a gyármunkások részére, három gőzgépe 280 lóerővel. Kiemelendő Redlich Ohrenstein és Spitzer *cement és hydraulikus mészgyára* Beocinban (Cerevic és Beocin helységek közt), 200 munkást foglalkoztat; a Dunaparttal Ióvonatu vasút köti össze, mely a Dunához kész árut, a Dunáról pedig a gyárba szemet szállít. Beocin határában, a Duna közelében fordul elő az a krétanemű köngéria márga, mely a cémentgyártásra igen alkalmas és melyet két gyárban (a másik Csik József tulajdona) dolgoznak fel. A *vratoi butorgyár* mintegy 600 munkást foglalkoztat a gyárban és ezeken kívül még közel 600 munkást háziiparilag a közelben fekvő falvakban; a káziiparosokat a székek üléseinek és támláinak fonásával és némely reszeinek gyalulásával foglalkoztatja. Ilyen végre a dugaresai „*Gyapotfonó, szövő, fehérítő és festő gyár*“ Károlyváros mellett, Zágráb megyében, mely a maga nemében nemcsak Horvát-Szlavóniában, hanem a magyar korona területén is a legnagyobb. E gyárnak 250 lóerejű turbinája s 500 lóerejű gőzgépe van; továbbá van 320 mechanikai szövőszéke 12.000 orsóval és egy fonógépe

2000 czérnaorsóval; foglalkoztat 600 munkást a mestereket és tiszteket ide nem számítva; van elektromos világítása és 1890 óta állami adókedvezményben részesül. Szólanunk kell még Horvát-Szlavonország munkásviszonyairól. Az az általánosan elterjedt hír, hogy a horvátok és a horvát nép általában kevés hajlamot mutatnak ipari vállalkozásokra és a gyári munkára, csak a multa vonatkozik. A viszonyok ott is megváltoztak és vele együtt a horvátok és a horvát nép is. Tény ugyan, hogy Dél-Horvátországnak s ebben különösen a volt katonai végvidékek háziipara is alig van, noha a kietlen hegyvidéken a megélhetés igen nehéz, mert a mivelhető föld kevés s azt is sok helyütt csak kőfal-kerítéssel lehet a romboló szelektől megvédeni. Könnyen azt lehetné tehát az ember, hogy a természet mostohaságait ellensúlyozandó, a nép ipari munkával foglalkozik. De hogy a háziipar még azon része sem üzetik, mely a ruházkodási czélokra szolgál, kitünik abból, hogy a horvát karszvidékeken nincs népviselet és a nép mindenféle oly ruhával öltözködik, melyet a városokban összevásárol. Hasonló adat az is, hogy Zágrábban s az ennek közelében levő téglagyárakban tulnyomó rész-

ben Udine környékéről jövő olasz munkások dolgoznak.

Mióta azonban a föld már nem oly könnyen táplálja a rajta élő népet Horvát - Szlavonországban sem s a mióta ezeket is a vasut megismertette számos oly szükségleti és kényelmi tárgygyal, melyek megszerzése szükségletté vált és folyton terjed, a horvát nép is megváltozott és ma már ott is van vállalkozás és a nép sem irtózik a gyármunkától. A népet azonban úgy itt, mint bárhol másutt, be kell vezetni és szoktatni az ipari munkához, épuig, mint hajdan a pásztorkodó népet a földmunkához kellett szoktatni s mint lehetetlen pusztá területen máról holnapra száz éves fákkal beültetett parkot teremteni, úgy a nagy ipar előfeltételei nélkül gyáripart és gyármunkást sem lehet egykönnyen és gyorsan létesíteni. A helyzet Horvát-Szlavonországban azonban kedvező az iparra nézve s így valószínűleg az létre is fog jönni, kivált ha a horvát nép maga is derekasan hozzá fog látni.

A magyar-horvát gőzhajózási társaság rendes járatu gőzöcsinek f. évi április havi áru- és személy forgalma.

A magyar-horvát gőzhajózási társaság

Adalékok Fiume néprajzához.

V.

Évenként ismétlődő alakjai is vannak ennek az utcai farsangi ünnepnek; például: Négy ember görnyedezve víz a vállán egy rettenetes nagy rudon valami terhet; térdük remeg, időnként megmögállnak, a verejtékei törlik homlokukról, a rud is meghajlik a közepén, a honnan — közönséges tyuktojás függ alá. Vagy: Egy másfél éves kis gyermeket ábrázoló, fehér inges, bartellis, szalagos főkötős nagy kamasz álarcos utcahosszat tipegve és gögicselve, egy kimondhatatlan edényből majszolja és kinálgatja jobbra-balra a közönségnek a finom csukorkákat. — Vagy: Ott áll az egyik utcasarkon, egy felfordított ládán a *Pulcinella*, a lisztes arcú bohóc: halászzal van elfoglalva. Nagy hosszú rúd végéről spárpa csüng le, erre aszalt füge van czérnával ráerősítve: a halat az utcai gyereksereg, kik nevetve, taszigálódzva, szájjukkal igyekeznek a leérkező, de hirtelen ismét felemelkedő fűgét elkapni. Jaj annak, ki kezével nyul hozzá! Azt a halász társa azonnal nyakon csipi és jól eladráolja. Estefelé elcsittul a láрма, az álarcosok bába sietnek. Az utca aszfaltsze-

lő cémentburkolatát ujnyi magassággal fedti a porrá tiport confetti; néha meg-megcsusszan a jéghez nem szokott járó kelők lába, egyik-másik földre is vágódik néha, de hát — ilyen a farsang! A külvárosokban még másnemű ósrégi eredetre valló farsangi multságok is divnak. Így hushagyó kedd előtt való kétfőn egy csapat fiatal ember részint *állatbörbe*, részint rongyos, viseltes rőri ruhába öltözködik fel; egyikök kötélnek fogva vezet egy egy különös alakot; fű, zöldelő borostyán, fűzavessző képezik idomtalán, kőzöcs öltözékét; a kötél a derekára van erősítve, ezen függ a nagy *kolomp* is. Harmonika-szó, pléhfedő-csattogás és éles, recsegő hangú „*tororó*“ nevű furulyaszó kíséretében, magyar nemzetiszín zászló jélvénye alatt haladnak a városból kifelé. A szegény szörnyeteg vezetője egy nagy bottal szüntelenül rúttal ütlegeli; ennek orditozása s a kettőjük közt folyó komikus jelenetek képezik a multság fő tárgyát. Minden háznál megállapodnak; egyikök kezében egy nagy konyhakés van; ez veszi át, ha husfélélt vagy szalonnát kapnak; a másíknak kosár van a kaján, mert többnyire egy-két tojást kapnak jutalmul. Ez a szokás, melyet a mai nemzedék medvetánczoltatásnak képzel, kétségkívül nem egyéb, mint a *tél elkergetése*. (V. ö. Marianescunak [Ethnogr. I. 142] a Baba-Dokiáról írt rendkívül érdekes

fejtegetését.) Rómában márczius idusának napján egy bőrköbe öltöztetett, Mamurius Veturiusnak nevezett embert hosszú fehér pálczákkal tülegetve kergettek ki a városból. Érdekes, hogy a fumei „medve“ felruházása — fű, borostyán — élénken emlékeztet azon módra, melyen a rómatok az áldozatra szánt állatokat szokták volt feldiszníteni. Husfagyó kedden *Mesopust*-nak (horvátul = húskagyó) nevezett, nevetségesen öltöztetett szalmabábót hordoznak meg a külvárosban. Napnyugta után kiviszik a városból. Négyen cipelik két lábánál és két kezénél fogva és siratják keservesen, míg csak a városból ki nem érnek. Ott leteszik a földre, egyikük, ki a pap szerepet viszi, kikéri, azután meggyújtják és elégetik. *f) Hamvasó szerdán* d. e. ismétlik a Mesopust játékot, csakhogy szalmabáb helyett egy társukat cipelik ki nagy jajveszékélés között. Azt mondják, hogy temetni viszik, de a város végén a legelső koresmába térnek be, honnan mindnyájan kőtyagosan térnek haza. — Délután az egész város apraja-nagyja Tersattóra vándorol *baccalát* (száritott fűkehalat) enni és bort inni. A templom melletti iőtérén a katonabanda-koncertezik; a koresmákban — noha ilyenkor Tersattón minden ház koresma — ember ember hátán ül; kinn a téren is borzasztó tolongás van, úgy hogy a kö-

zönség nagy része a közel fekvő Draga, Szt.-Anna, Podvežice, Pečinja és Sušak koresmába húzódik, honnan késő este farsangi vigalmi zaj közepette tér haza. *g) Nagybőjt.* Bőjtben nem szabad álarcot felvenni, mert oda ragad az arez bőréhez. *h) Virágvasárnap.* A megszentelt olajfaágakat (itt már nem fűzfabarkát visznek szentelni) otthon az ajtó fölé erősítik, még pedig keresztbe. Ez bőséget hoz a házra. *i) Nagyszombaton.* 10 órakor, mikor újra megszólalnak a harangok, ki hol van, otthon, utcán, nyilvános kutak mellett, vagy a tengerparton, hirtelen megmosakodik: ezzel lemosják magukról a bűnt. *j) Husfét.* A fumeiek husvéti kalácsa a rendkívül sok tojással készült izletes *pinze* (horvátosan *pogazze*). Készítenek ezenkívül *sisseri* nevű kis kerek fonott kalácsot is, melynek közepébe piros tojást tesznek és úgy sütik meg. Az eledelek szentelése alkalmával a pinze egy részét s 2—3 tojást kiki a papnak enged át. Az öntözködést nem ismerik. *k) Szt. Vid és Modest,* vagyis a fumei bucsu napján az óvárost magyar nemzeti és fumei zászlókkal fellobogózzák, a szűk utcákban ilyenkor a házak falait egészen elfödi a sok zászló. *l) Szt. Cosimus* napján, vagyis inkább az utána következő vasárnap a fenn,

segélyezett járatain f. évi április hóban eszközölt áruforgalom összesen 44,021.9 métermázsát tett ki, melyből a fiumei behozatalra 9995.2 q. a fiumei kivitelre 33815.7 q. a közbeeső kikötők forgalmára 211.0 q. esik. Személy pedig szállított a fentjelzett időszak alatt összesen 9181. E forgalom az egyes vonalak szerint a következőképp oszlik meg:

A fiume-cattaroi gyorsjáratú vonalon: Kivitetett Fiuméből 4755.0 qu. Behozott Fiuméba 1799.5 qu.

Az előző hóval összehasonlítva a vonal forgalma 1075.8 q.-val emelkedett. Fontosabb kiviteli áruk voltak 2074.7 q. tengeri, 844.6 qu. liszt, 686.6 qu. buza, 70.3 kézműáru stb. A behozott áruk közt első helyen áll a bor 1549.7 q.-val. Személy szállított Fiuméből 105, Fiuméba 84, összesen 189 vagyis 42 személylyel több mint f. évi márczius hónapban.

A fiume-cattaroi áruvonalon. Kivitetett Fiuméből 3906.7 qu. behozott Fiuméba 1750.8 qu.

Összehasonlítva az előző márczius havi forgalommal, a vonal forgalma 2916.99 q.-val csökkent.

A kivitel cikkeiből említendő: 1798.53 q. tengeri, 568.60 q. liszt, 393 q. rizs, 125.81 q. kőolaj, 114.33 q. hordó, 119 q. fenyődeszka, stb.

A behozott áruk közt volt 1623.81 q. bor, stb.

Személy szállított Fiuméből 39, Fiuméba 30, összesen 69, vagyis 9-el kevesebb mint f. évi márczius hónapban.

A fiume-cattaroi albániai vonalon: Kivitetett Fiuméből 5594.3 q., behozott Fiuméba 1878.1 qu.

Nevezetesebb kiviteli cikkek voltak: 1602.88 q. tengeri, 853.72 q. liszt, 608 q. rizs, 502.81 q. kén, 163.50 q. ásványvíz, 103.85 q. hordó, 28576 q. deszka, stb.

A behozott áruk közt első helyen áll a bor, melyből 1747.16 q. érkezett.

Személy szállított Fiuméből 25, Fiuméba 18, összesen 43, vagyis 1-el kevesebb mint f. évi márczius hónapban.

V. fiume-metovichi gyorsjáratú vonalon: Kivitetett Fiuméből 10673.1 qu. behozott Fiuméba 2264.9 qu.

A kivitt árukból említendő: 6733.88 q. tengeri, 990.02 qu. liszt, 818.30 qu. rizs, 356.87 q. kőolaj, 158.80 q. hordó, 118 q. kő, 11830 q. sőr, stb.

Behozott pedig: 1743.78 q. bor, 317.14 q. dohány stb.

Személy szállított Fiuméből 108, Fiuméba 80, összesen 188 vagyis 69 személylyel több mint mult évi márczius hónapban.

A fiume-triesti vonalon. Kivitel Fiu-

méből 1226.7 q. behozatal Fiuméba 1429.4 q. — Összehasonlítva ezen adatokat az előző márczius havi forgalom adataival 481.64 q.nyi csökkenés mutatkozik.

A kivitel cikkeiből említendő: 150.01 q. liszt, 299 q. rizs, 261 q. burgonya, 68.56 q. hordó stb.

Fontosabb behozatali áruk voltak: — 190.15 q. bor, 341.56 q. dái gyümölcs, 122 q. rizs, 345.11 q. olaj, 66.02 q. kávé stb.

Személy szállított a vonalon Fiuméből 64, Fiuméba 140, összesen 204, vagyis 54-el több mint az előző márczius hónapban.

A fiume-zenggi-pagói vonalon: Kivitel Fiuméből 3661.2 q. Behozatal Fiuméba 340.5 q. u. közbeeső kikötők forgalma 196.1 q. Személy szállított a vonalon Fiume és Zengg közt 624, Zengg és Fago közt 1087, összesen 1711 személy.

A fiume-zenggi zárai vonalon. Kivitel Fiuméből 2203.3 q. Behozatal Fiuméba 138.2 q. Közbeeső kikötők forgalma 19.9 q. Személy szállított 331.

Fiume-lussini vonalon. Kivitel Fiuméből 463, Behozatal Fiuméba 58.1 q. — Személy szállított Fiuméből 54, Fiuméba 83.

Fiume-polai vonalon. Kivitel Fiuméből 999 q. Behozatal Fiuméba 284.3 qu. — Személy szállított Fiuméből 255, Fiuméba 268.

Fiume-regliai vonal. Kivitel Fiuméből 167.1 q. behozatal Fiuméba 51.5 q. — Személy szállított Fiuméből 245, Fiuméba 322.

A fiume-bucari vonalon Kivitel Fiuméből 451 q.

Ezen újonnan berendezett vonal f. évi április hó 15-én lett megnyitva, Személy szállított Fiuméből 97, Fiuméba 114, összesen 211.

Fiume válságos helyzete.

A bécsi lapok már nem egy ízben bocsátottak világgá keserves panaszokat Triest hanyatlása, stagnálása és Fiume emelkedése fölött s nem mulasztanak el egy alkalmat sem Fiume rovasára a legrosszabb híreket terjeszteni. Legutóbb ismét egy bécsi lap, fiumei tudósítójától vett értesülés szerint jelenti, hogy a fiumei kikötő üzleti forgalma teljesen pang, amit a szabad kikötő megszüntetésének tulajdonít. Erre vonatkozólag ugyancsak fiumei jelentés szerint a következőket írja:

„Esztendeje mult annak, hogy a szabad kikötő megszüntették és most kitűnik, hogy Fiumének a vámtérletbe való bevétele az államkincstárnak semmi hasznot sem hajtott, míg a kereskedelmi forgalom a megszorított mozgékonyág következtében nem lendülhetett fel.

is, ki egy urasági huszár oldalán (mind a ketten bizonyosan Zichy Gróf kormányzó udvarával kerültek ide) a fal mellé húzódik és kíváncsian nézi a tömeg izgatottságát, mondván: „Mi az a czinze-czinze!” De újra megharsan az „Un Numero” kiáltás és utána a nép zivajgása. — De ime, valaki sápadtan, lihegve törtet a sűrű néptömegben át az erkély felé, magasan lobogtatva feje fölött a tombolajegyét. — Visszafajtott lélegzettel várja a nép, hogy csakugyan eldőlt-e az ambo sorsa. De a min az erkélyen fehér zászlót tűznek ki, annak jeléül, hogy az illető családott (a mi gyakran megtörténik, talán készakarva is, vagy a rendezőség megbízásából) egyszerre száz meg száz gyerek és síheder éles fátylense hasítja át a léget s a meglepődöttség moraja vonul végig az utcákon és tereken.

A következő szám után egy másik pályázó piros sapkás közzszolgával küldi jegyét a tribünre. Ez már szerencsés. „L'ambo e págabale!” — Az ambo folytatandó!

Tiszteletre rázendít az Adamich-téren felállított banda egy hatalmas marsot s utána tovább folyik a játék, míg az összes nyereseményeket el nem vitték.

Ha már Triestnek hiányzik a határos bel-földi fogyasztó körlet, annál inkább áll ez a Fiuméra. Az egész forgalmi helyzet úgy van alkotva, hogy az északkeleti bel-földi területekre és onnét gravitáló árucsero legjobban esetben a triestri irányt használja és Fiumének csak a legtrikább esetben jut valami befőle, mert már a díjszábiti konstellációk gyakran kedvezőbbek; azonkívül Fiumének nincs oly gyakori és jó összeköttetése a Levántával mint Triestnek. Ezzel a fergalommal különben a dunai és Balkán irány is versenyez, úgy, hogy a magyar kikötőnek a tengeri árucserére csak szűk hatásköre marad, mely nem igen terjeszthető ki. Triest és Fiume egyaránt szenvednek az Északi tenger kikötőinek versenye alatt, mely behat mélyen közép-Európába. — A helyzet szerint Fiumének még jó sokáig meg kell elégednie azzal a szerény szereppel, hogy a magyar kivitel átviteli pontja legyen a mely tekintetben is elvetszi szerepét, ha egy szabad kereskedelmi áramlat a most mestersegesen elzárt nyugati bevételi kapukat megnyitja és észszerűbb forgalmi politika az áruforgalmat Magyarországból és a határos országokból magához vonzza. Evek sorának tapasztalata mutatja hogy dacára a legfeloldozóbb törekvéseknek, melyek az ország tengeri kikötőinek érdekében tesz, a kikötő nem végülit-hetik voltaképeni önállóságra.

Hogy a magyar kikötőváros üzleti forgalma, a szabadkikötő megszüntetése vel s különösen ez utóbbi időben teljes pangásnak indult volna, az alaptalan állítás. Tény hogy a kikötőváros forgalmánál létezőként szereplő gabona és liszt kivitel ez évben jelentékeny és folyton fokozódó hiánylato: tüntet fel, de ezt nem a szabad kikötő megszüntetésének, de az amerikai malomoknak a brazilai és az angol piacokon nyújtott vámkedvezményeknek és az olcsóbb szállítási konjunktúráknak a következménye.

A magyar kikötőváros f. év első négy-havi összforgalma a 1891 év hasonlózáki összforgalmánál a métermázsákban kitüntetett áruknál 133,279 q.nyi csökkenést, a darab számban kitüntetett áruknál pedig 12 millió darabbal kevesebbet tüntet elő.

E csökkenés, mely leginkább a liszt és a donga kivitelnél mutatkozik, legnagyobb részben a jelen évben általános mutatózó igen kedvezőtlen forgalmi viszonyokban leli magyarázatát.

Helyi és különféle hírek.

Szalvator Lajos főherceg e hét elején Abbaziába érkezett s a Villa Angiolinában tért szállásra. A vasutnál a déliavasúttársaság ügyvezetője és dr. Glax fűrdő főorvos fogadták a fenséges vendéget, ki a gyönyörű fűrdőhely szembeülnő gyors fejlődése fölötti csodálkozásának ismételtelen kifejezést adott. A főherceg jelenleg „Lippari sziget” ezimű ut leírásán dolgozik.

Gróf Széchényi Ödön pasának, a török tűzoltóság megalapítójának huszonöt éves jubileuma alkalmából a fiumei tűzoltó parancsnokság, a fiumei tűzoltó csapat nevében meleghangú üdvözítő táviratot küldött.

Ürményi Bernát országgyűlési képviselő, polgármesterünk veje, kit a ház a berni nemzetközi békekongresszusra vonatkozó program kiosztásával megbízott, a kongresszuson maga is részt fog venni.

Ossoinack Lajos és a fiumei kereskedelmi kamara. Ossoinack Lajos városi képviselő és kamarai tagnak, a fiumei kereskedelmi kamara évi jelentése szerkesztésére vonatkozó hazafias indítványának a kamara részéről történt elejtése úgy a kikötőváros, mint a fővárosi kereskedelmi körökben nagy visszataszítást keltett.

Hogy tulajdonképpen mi indította a kamarát ez eljárásra, e kérdéssel lesz alkalmunk legközelebb foglalkozni, ezuttal csak annak konstatálására szorítokunk, hogy míg a fiumei kamara ez eljárásával úgy a sajtó mint a közvélemény elítélését vont maga után, Ossoinack Lajos városi képviselőnk, ki a magyar kikötővárosi közgazdasági életben már eddig is nem egy ízben kiváló tanújelét adta hazafias érzelmeinek, ezuttal is legszebb bizonyítékát szolgáltatva a hazafias ügyek iránt tanúsított fáradhatlan tevékenységének, melyért

úgy a sajtó, mint a közvélemény teljes elismerését érdemli.

Párbaj. Ossoinack Lajos városi képviselő és Ganghofer Maximilian városi műszaki mérnök, a városi vízvezeték ügyében keletkezett élénk polemia következtében tegnap d. n. 1.55 orakor pisztoly párbajt vívtak.

A felek 30 lépéstről löttek. Ossoinack golyója az ellenfél feje fölött a falba furodott míg a Ganghoferpisztolya csütütököt: mondott A felek nem békültik ki.

Dr. Richtman Mór fiumei orvos az orvosok és természet vizsgálók brassói vándor gyűlésén. Értesülünk, hogy Dr. Richtman Mór fiumei nő specialista, ki rövid itt léte alatt városunk közönsége körében, fáradhatlan tevékenysége, rokonszenves modora és sikeres gyógykezeléseivel már is a legnagyobb bizalom és elismerésnek örvend, az orvosok és természet vizsgálók legközelebbi vándorgyűlésén Brassóban f. évi aug. 26—29-án az „Europhen”-ről, egy új Jodoformot helyettesítő szerről felolvasást fog tartani.

Richtman doktor az eiberfeldi orvosi szerekgyára felkérésé folytán, már régóta tanulmányozza a Jodoformot helyettesítő szerek tulajdonságait s ugyancsak e gyár felkérésére tartja felolvasását is.

A 79. számú Jellačić ezred és a legközelebbi hadgyakorlatok. Értesülünk, hogy a városunkban székelő 79. sz. Jellačić ezred II. és III. zászlóalja, mely városunk helyőrségét képezi, f. hó 20-án reggel a károlyvárosi vonal külön vonatával, a városi nagy hadgyakorlatok-
ra Ogulin és Károlyvárosba utazik. Károlyvárosban az Otočići IV.-ik zászlóaljával és 96 sz. ezreddel együtt f. évi július 21-től augusztus 12-ig brigád gyakorlatok fognak tartatni. Augusztus 16—19-én a két ezred Károlyvárosból Sziszekre masírozik, honnan aug. 21-én vasuton Új-Kapellába (Szlavoniába) és onnan a következő napon gyalog Pozsegába mennek. Pozsegában az 53. és 101. számú ezredekkel, az 5 ik zászddal ezreddel, a 13 ik sz. tűzézreddel és a 25 számú ágyútegesztálylyal egyesítve, a 36. a divisio gyakorlati fognak tartatni, még pedig augusztus 23-tól szeptember 5-ig. Szeptember 5—11-ig Possega és Nažic között a 36. a és a 7. a divisiónak összpontositása és szeptember 11—15-ig az egész hadtestnek előnyomulási gyakorlata fog tartatni. Szeptember 15—20-ig az egész hadtest, a 4-ik útépitő ezred által levetett hidon átkel a Dráva folyón s Dolnje, Miholac és Pécs felé veszi útját, hol a Budapestről érkező 4-ik hadtest ellen nagy támadási gyakorlatok fognak tartatni. A nagy hadgyakorlatok végeztével városunkba a Jellačić ezred I. és III. zászlóalja lesz rendelve, míg a II.-ik zászlóalj, mely eddig a III.-kal együtt Fiumében székelt, Trebignere lesz áthelyezve

A „Hungaria” gőzösn történt robbanás. A magyar-horvát gőzhajózási társaság „Hungaria” nevű gőzösn, f. hó 13-án délelőtt 1/2 11 órakor, Pago sziget közelében, mint azt a fővárosi lapok is jelezték, megrepedt a kazának egyik csőve, minek következtében az első gépész könnyen, a gépkező és két fűtő halálosan megsebesült. A három utóbbi közül egy azonnal a másik pár órával később a harmadik pedig egy napi kínos szenvedés után meghalt. A gőzös a robbanás következtében nem sérült meg, tova folytathatta útját és este 6 órakor érkezett kikötőnkbe, hol a szerencsétlenség okának kipuhatólása végett azonnal megindították a legszigorubb vizsgálatot.

Az egész esetről egy szemtanu elbeszélése után a következőkről értesülünk. A „Hungaria” gőzös Baccarich kapitány parancsnoksága alatt f. hó 13-án szerdán korán reggel indult Zárából, hogy a Cattaro és a közbeeső kikötőkben felvett vegyes rakomány és a 36 utasával, kellő időben érjen vonalának végkikötőjébe Fiuméba. Délelőtt 1/2 11 órakor, midőn a hajó Novaglia (Arbe sziget) közelében érkezett, egyszerre hatalmas durranás rázta meg a levegőt s ugyan azon pillanatban, sűrű, hamuval vegyes gőz öszlött

ki a g...
jó min...
borított...
zavarb...
robban...
doltak...
megme...
göz ny...
dült, a...
elő...
Baccar...
megny...
nincs i...
legkise...
robban...
nek s...
borzas...
délzet...
teljes...
Jakab...
volabb...
zelő...
s melle...
megsel...
szolgál...
égési s...
vizsgá...
közlek...
lőgöz...
levő v...
szakito...
A s...
covich...
zását...
Novagl...
nan a...
igazgat...
tasztrol...
jes me...
Fiume

A m...
igazgat...
ban ut...
Venchi...
nich f...
„Senj”...
lébe k...
A „H...
közle...
gőzösse...
szállot...
adással...
gott. S...
sabb ke...
előtt a...
vedett.

A „...
sretébe...
be, hol...
gáló bi...
tanács...
révhad...
Benzan...
és azon...
hajóra...
sültet...
hordágy...
halottat...
tas kan...

A se...
nap éjj...
A bi...
te a k...
Gangho...
lővel h...
ság me...
robban...
sok mé...

Adal...
szerenc...
„Hung...
„Gresh...
gazgat...
ot, Pe...
nevében...
gyar-ho...
tóságá...

Ken...
Adri...
érk. ju...
julius...
Stefan...
Messina...
jában

ki a gép és tüzelőhelyiségéből, mely a hajó minden részét s az egész fedélzetet elborította. Az utasok a legnagyobb zűrzavarban eleinte azt hitték, hogy kazán robbanás történt, s többen már arra gondoltak, hogy a tengerbe ugorva fogják megmenteni életüket. A hajó a közönlő gőz nyomása következtében kissé oldalra dőlt, a mi még nagyobb pánikot idézett elő, a már halálra ijedt utasok között. Baccarich kapitány azonban csakhamar megnyugtatta az utasokat, hogy veszélytől nincs mit tartaniok, mert a hajó testnek legkisebb sérülése sincs. Pár percet a robbanás után Marcovich másod gépésznek sikerült a géphelyiségbe jutni, hol borzasztó látvány tárult szemé elé: a fedélzetre vezető vaslépcső alján, a gőztől teljesen összeégetve holtan feküdt *Santich* Jakab fiatal gépkezelő; pár lépésnyire távolabb *Santich* nevű 21 éves segéd-tüzelő öngyújtó borzasztó égési sebeiben s mellette *Csegor* tüzelő fektült súlyosan megsebesítve; a gépházban pedig *Venier* szolgálattelévő első gépész szintén súlyos égési sebeiben kimerült. A kazán megvizsgálása után kiderült, hogy az egyik közlekedő csőve szakadt le, s a közönlő gőz oly erővel dobta azt a közelben levő vasas falhoz, hogy ezt egészen beszakította.

A sebesültek felszállítása után, Marcovich gépész vette át a gép kormányzását, s a hajó az utasok közös ohajára Novaglia kikötőbe kormányoztatott, honnan a magyar-horvát gőzhajózási társaság igazgatóságát táviratban értesítették a katasztrófáról. A gőzös innét, az utasok teljes megnyugtatósa után folytatja útját Fiume felé.

A magyar-horvát gőzhajózási társaság igazgatósága a távirat vétele után nyomban utnak indította „Ika” nevű gőzöst, Venchiarutti társulati orvossal és Andriani felügyelővel, s pár órával később „Senj” nevű gőzöst is a „Hungaria” elébe küldötte.

A „Hungaria” Fiume felé útjában Zengg közelében d. u. 5 órakor talákozott *Ika* gőzössel. Venchiarutti orvos azonnal átszállott a Hungáriára és legnagyobb odaadással a sebesültek gyógykezeléséhez fogott, Sintiich tüzelő azonban a legmondosabb kezelés dacára, este 1/2 8 órakor, mielőtt a hajó Fiuméba ért volna kiszenvedett.

A „Hungaria” a másik két gőzös kíséretében este 7/4 9 órakor ért kikötőnkbe, hol a *Zichy* mólón a kirendelt vizsgáló bizottság, továbbá Eördégh osztálytanácsos, Celligoi alrévkapitány, Crespi révhadnagy, Sziklássy révbiztos, Rubessa, Benzón, Dall’Oste és Hoitzabek orvosok és azonkívül nagyszámu közönség várt a hajóra. A hajó kikötése után a két sebesült Venier gépészt és Csegor tüzelőt hordágyon a városi kórházba és a két halottat pedig egyenesen a temetői haot-tas kamarába szállították.

A sebesültek közül *Segor* tüzelő másnap éjjel a városi kórházban kiszenvedett. A bizottság még ugyanaznap megkezdte a kihallgatásokat, s másnap Pet rs és Ganghoffer mérnökök és Dorich felügyelővel helyszíni szemlét tartott. A bizottság még eddig nem állapította nem a robbanás valódi okát, azért a kihallgatások még folytatattak.

Adakozás. A „Hungaria” gőzösn szerencsétlenül járt tüzelők részére, a „Hungaria” gőzös utasai Bergl Gyula a „Gresham” biztosító társaság finnei igazgatójának kezdeményezésére 35 frtot, Pessi Ferencz a Pessi Vince cég nevében pedig 10 frtot juttatott a magyar-horvát gőzhajózási társaság igazgatóságához.

Keresk. és Teng. hírek.

Adria hajók forgalma. „Széchenyi” évk. július 13-án Polába; „Jókai” ind. július 13-án Gibraltárból Bordeauxba; „Stefanie” ind. júli. 13-án Huelvából Messinába; „B. Kemény” boulogne-i útjában júli. 13-án érinté Sagres fokot;

»Baross» ind. júli. 12-én Las Palmából Triestbe.

A magyar-horvát gőzhajózási társaság „Budapest” nevű legújabb gőzösevel a múlt hét elején tartották meg a próba utat, mely kitűnően sikerült. Az új gőzös, mely a triestri gyárban készült, 50.94 méter hosszú, 7.80 méter széles, 3.72 méter magas és 267,86 tiszta tonna tartalommal bír. Három fészerejű gépezete, mely 720 lóerőre dolgozik, 12.7 mérföld közép sebességgel röpti tava. Az egész hajó beosztása, szerkezete, felszerelése és berendezése a hajóépítéssel legújabb vívmányait egyesíti. — A „Budapest” 22 első oszt. utas, 20 másod és 130 harmad osztály utas ellátására van berendezve. Az első és másod osztályu utasok helyiségei; valamint a hajó fedélzeti része villanyvilágítással van ellátva.

A próba járat alkalmával kiküldött bizottságban a kormányzórésről jelen voltak Eördégh Jenő miniszteri o. tanácsos, Hoer Lajos teng. hatósági tükár, Burgstaller Lajos mérnök és Feichtinger Elek pénzügyigazgató, a társulat részéről pedig Corossz Ferencz a m. horvát gőzhajózási társulat elnöke, továbbá Koputich Zsigmond, Durbessich Henrik és Polich Mátyás igazgatók. — A „Budapest” e kitűzött 14.4 mérföld hosszúságú utat, mely a fium-i kikötőből egész S. Maria pontig terjed, egy óra és nyolc perc alatt tette meg. A „Budapest” ezután a S. Maria ponttól a S. Maria del Capo-ig futott ismét mely 14.5 mérföldnyi utat 73 perc alatt vagyis óránként 12.71 mérföld sebességgel futotta be. A próba út alatt a magyar-horvát gőzhajózási igazgatóság lunch-ot adott melyen Corossz elnök a vizsgáló bizottságot elvett, melyre Eördégh Jenő min. oszt. tanácsos szellemesen válaszolva kiemelte, hogy az érdekek azokat is egyesítették, kik kezdetben a kormány által támogatott intézmény létesítésének ellenére voltak. Ezután még dr. Feichtinger pénzügyigazgató, Koputich társulati igazgató mondtak felköszöntőt. A „Budapest” gőzös a fiume-cattaro-albanai vonalon teljesítendő gyorsjáratokra fog használatni, s lehet hogy később Görögország egy-két piacát is fogja érinteni.

A m. kir. tengerészeti hatóság köréből. A m. kir. tengerészeti hatóság az összes alárendelt m. kir. révhivatalok és révkirendeltséghez valamint a martinschizai vesztégtintézethez a következő körrendeleteket intézte:

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Ur Ö Nagyméltóságának f. évi július 3-án 43560 sz. a kelt távirati rendelete a m. kir. tengerészeti hatóság elrendeli:

Hogy a déli Oroszországban kitört és tovább terjedő kolera-járvány folytán az Azóvi tenger és a Fekete-tenger orosz kikötőiből érkező hajók érkezőik alkalmával het napi megfigyelés alá vétessenek.

A személyek használatban levő tárgyai az előirt módon fertőtlenítenedők. A Fekete-tenger törökországi kikötőiből érkező hajók szigorú orvosi vizsgálat alá vétessenek.

Ezen eljárás mindannyiszor ismétlendő, ha a hajókon utközben betegség nem fordult elő és ha a hajók tökéletesen rendes körülmények között találtak meg ellenkező esetben további eljárás meghatározása végett a m. kir. tengerészeti hatósághoz a legrövidebb uton jelentés teendő.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ö Nagyméltóságának f. hó 5-én 44257 sz. a kelt távirati rendeletére a m. k. tengerészeti hatóság elrendeli:

Hogy az Acre-ban kitört járványos betegség folytán a Beirut és Jaffa között fekvő siriai partokról (az említett két kikötők hozzá érve) jövő hajók érkezőik alkalmával mindannyiszor szigorú orvosi vizsgálat alá vétessenek, ha betegség a hajón utközben nem fordult elő és ha teljesen rendes körülmények között találtak meg, míg ellenkező eset-

ben a további eljárás megállapítása végett a m. kir. tengerészeti hatósághoz a legrövidebb uton jelentés teendő.

Folyó év május havában elveszett hajók jegyzéke. A „Veritas” iroda közlése szerint a f. évi május havában összesen 70 hajó jegyeztetett be az elveszettek lajstromába. E hajók között volt: 58 vitorlás és 12 gőzös, melyek lobogó szerint a következőképen oszlanak meg: a vitorlások közül: 2 német, 10 amerikai, 15 angol, 5 francia, 1 görög, 3 hollandi, 2 olasz, 11 norvég és 4 svéd; a gőzösk közül: 2 német, 4 angol, 1 dán, 3 francia, 1 japáni és 1 svéd.

Hadihajók utban. Polából írják, hogy „Kronprinz Rudolff”, „Kronprinzessin Stefanie” és „Kaiser Franz Josef I.” páncélhajók, Sternek báró tengernaggyal a múlt hét elején utra keltek.

Irodalom és művészet

A hercegprimás sajátkezű jegyzetét, melyet a főrendiházban rögtönzött beszédéhez készített, közli a „Magyar Génius” legújabb száma. Nem különben méltán kelthetett feltűnést az a kép, melyek a Bilatonfüreden időző Stefánia özvegy trónörökösön kíséretét mutatják be. A fényesen kiállított szám ezeken kívül még a következő érdekes tartalommal bír. Kohn Dávid „Az új pénzügy” értekezik szellemesen, és tárgyilagosan. Igen érdekes közlemény továbbá az is, mely a főrendi ház hangulatát és képét tárja az olvasó elé, akkor midőn Magyarország hercegprimása beszélt. De a legnagyobb örömmel emeljük ki *Dóczy Lajosnak* „Olah Nibelungok” című, szellemtől szikrázó novelláját. *Ignatus és Versényi* György hangulatos költemény, valamint a 10 képpel illusztrált „*Spanyol bikaviadalok*” című rendkívül érdekesítő cikkek megannyi bizonyítékai a „Magyar Génius” életrevalóságának. E számban találjuk továbbá *Ferdinand* román trónörökös s menyasszonyának, *Victoria* edinburghi hercegnőnek sikerült arcképet és a *Beleser* gyilkosainak pörében tartott végtárgyalást ábrázoló képet is. Az említettek kivül a „Magyar Génius” behatóan foglalkozik a napi rendszeren levő aktuális eseményekkel, melyeket a leghivatottabb tollak ismertettek, s melyeket a legkiválóbb művészek mutattak rajzokban.

Mind ezek mellett a „Magyar Génius” a legolcsóbb hetilapok egyike s a közönség, mely méltán érdeklődik az illusztrációk iránt, melyek az eseményeket képekben mutatják be, könnyű szerrel juthat e fényes kiállítású laphoz.

A „Magyar Génius” előfizetése ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt. 50 kr. Ujannon belépő előfizetőink a „Könyv” című emléklapot ingyen kapják. A „Magyar Génius” szerkesztősége és kiadóhivatala, Budapest. VII., Kerepesi-út 14.

M. kir. államvasúti ügyek.

Nyugotnémet-osztrák magyar vasúti kötelek. Folyó évi augusztus hó 1-től visszavonásig legkésőbb azonban díj-szabási uton való rendezésig földolajból készült benzín szállítmányokra, kocsis és fuvarvelekenként legalább 10,000 kilogramm feladása illetőleg azon súlyú uton való díjletetés és a köteleki díj-szabás ideiglenes határozmányainak fenntartása mellett a következő díjtételek nyerne rovatolás útján alkalmazást és pedig:

Braunschweigba	
Hauptbahnhof	Ostbahnhof
Orsováról 6:04	6:03
Márka 100 kgként.	

Menetdíj-leszállítás Jászberény és Hatvan, továbbá Jászberény és Budapest (sz. p. u.) között. A magy. kir. államvasutaktól nyert értesülés szerint f. e. július hó 15-től a Jászberény és Hatvan állomás közötti me-

netdíjak a távolsági forgalomban a II. vonalszakasz helyett az I. szerint, továbbá a Jászberény és Budapest sz. p. u. állomás közötti menetdíjak a VI. vonalszakasz helyett az V. szerint fognak számíttatni, minél fogva a személyvonatoknál Jászberény és Hatvan között az I. osztályban 50 kr. II. osztályban 40 kr. és a III. osztályban 25 kr. menetdíj, Jászberény és Budapest sz. p. u. között pedig az I. osztályban 2 f. 50 kr. a II. oszt. ban 2 frt és a III. oszt. ban 1 frt 25 kr. menetdíj fog beszedetni.

Menetdíj leszállítás Pelsőcz és Bánréve továbbá Pelsőcz és Rimaszécs között. A m. kir. államvasutaktól nyert értesülés szerint f. e. július hó 10-től a Pelsőcz és Bánréve állomás közötti menetdíjak a távolsági forgalomban a II. vonalszakasz helyett az I. vonalszakasz szerint, Pelsőcz és Rimaszécs között pedig a III. vonalszakasz helyett a II. vonalszakasz szerint fognak számíttatni, minél fogva Pelsőcz és Bánréve között a személyvonatoknál az I. osztályban 50 kr. II. osztályban 40 kr. és a III. osztályban 25 kr. menetdíj, Pelsőcz és Rimaszécs között pedig az I. oszt. 1 frt. a II. osztályban 80 kr. és a III. osztályban 50 kr. menetdíj fog beszedetni.

I. pótlék életbeléptetése a debreczen hajdúnánási h. é. vasút árudíj-szabásához. A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló debreczen-hajdúnánási h. é. vasút árudíj-szabásához (II. rész) f. e. augusztus hó 20-án az I. pótlék lép életbe, mely a kiszámítási táblázatokban és az állomási díj-szabásokban gyors-és teherárakra nézve fennálló díjtételeknek részben megváltoztatásait, illetve az eddigi rövidített díjtételek helyett, a teljes kezelési illeték beszámításával képzett új díjtételeknek életbeléptetését tartalmazza.

Ezen pótlék példányai a m. kir. államvasutak díj-szabási szakosztályában darabonként 5 kr-ért kaphatók lesznek.

Szerkesztői üzenet.

Többeknek. Helyben. Lakás közvetítéssel nem foglalkozunk. Kivételsképen közöljük, hogy tangerre nyíló külön bejárattal batorozott jarkélyes szobák a Via Gisella Ciotta féle házban II. em. kiadó.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
Möcs Zsigmond.

Hirdetések.

A legújabb szállítmány és a legnagyobb választék

mindenszintű
nyári kalapokban

PLESS W. cs. és kir. udvari szállítótól

WASSERTHAL S. divatári kereskedésben
Fiume - Adamich-tér 4-27

A legjobb óvszer a kolera ellen a Halász Ferencz és Társa

kecskeméti híres és több ízben kitüntetett gyógy cognacja melynek fiumei és a környék képviselője **Walluschnig Antal**, ki elfogad megbízásokat nagyon mérsékelt árak mellett.

Hirdetések.

Tanulók figyelmébe.

Egy fiemei családapa, csakis budapesti tanulókat ellátásban részesítene, ha fia valamely budapesti család ugyanily föltételek mellett elválna. Részletesebb felvilágosítás F. D'Alessandro Fiume (Corso 514 sz, a. kapható).

Eladó

részletfizetésre is néhány nagyobb és kisebb lakóház, kerttel vagy a nélkül, egyes emeletrészek, bolthelyiségek, és telkek.

Kiadó több négy és két szobás lakáson kívül korcsmának és boltoknak alkalmas helyiség.

Bővebb értesítés a lap kiadási-vatalában

7-8

„ADRIA“

Magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság

1892. július havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugotenropai és amerikai kikötők között közlekedni, hacsak rozs időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznak.

Fiume	1892 július	Gőzös
Bordeaux	1-10	„Jókai“
Rotterdam, Hamburg	1-10	„Venezia“
Bari, Messina, Catania, Malta, Tunis.	10	„Carola“
Rouen	5-15	„Adria“
Liverpool	5-15	„Tarfia“
London	15-25	„Narva“
Hull, Newcastle o-T	15-25	„Mourino“
Bárcelona,**)	25	„Stefania“
Liverpool	21-31	„Trinidad“
Algier,*) Glasgow	21-31	„Szapary“
Bordeaux	21-31	„Matkovits“
Tanger, Rouen, Leith	21-31	„Széchény“
New-York	21-31	
Liverpool	5-15	„Trinidad“
London	5-15	„Durham“
Hull, Newcastle o-T	5-15	„Bassano“
Rouen	15-25	„B. Keményi“
	15-25	„Tibor“
Tunis, Malta, Catania, Messina Bari	21	„Carola“
Glasgow	21-31	„Tisza“
Bordeaux	21-31	„Jókai“
Liverpool	21-31	„Kedár“

*) Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal Algier vagy Tanger kikötőbe rakományok be nem jelentettek az igazgatóság fenntartja magának a jogot e kikötőt nem érinteni.

***) A gőzös Barcelonán kívül még egy másik spanyol földközi tengeri kikötőt, még Cadixot fogja érinteni.

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztézártételek következtében történhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

FIUME, 1892. június hóban.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

Ö. cs. és kir. fennsége
József főhercege asztalán rendszer itallal szolgáló
Kittinó szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.
Bárda szénsvartartalmu * A borsnak színtét nem változtatja
Ternézetes ízét kellemessé teszi
a miatt is a vendéglősoknak keretükül „Spritzer“ előnyös szolgálatot tesz.

Jabban a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az ÁGNES forrás savanyuvize.

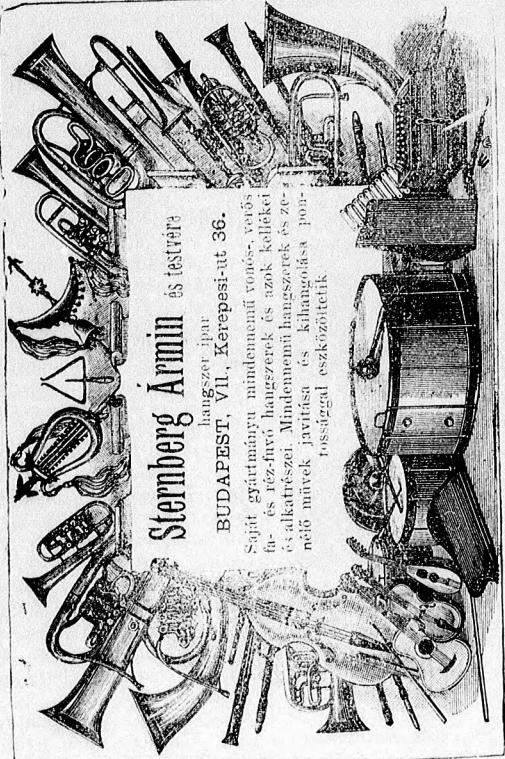
Vegyelmezve **Dr. LENGYEL BÉLA** egyetemi tanár

Által.
Általános a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lelegzési, emésztési, légzőszervi hurutos bántalmaknál; hatáson győzték a Rhachitis, görvény, vesekő, köszvény-bajokat, épteg használható a tagok csúszos bajainál, gyermekkorú megoldója a székrekedés, a gyomorsavany-kepződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. (Gazdag szén-savtartalmával fogva ezen úttól savanyuvíz a legkellemesebb ízűet bír s borral használva igy a gyógykeletnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is, és egy mint hazánkban, általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.)
Frisss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fő szerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ORSZÁGOS FÓRAKTÁR

ÉDESKÜTY L., cs. és kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállító BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sternberg Ármin és testvérei
BUDAPEST, VII. Kerepesi-út 36.

Zongorák javítása és hangolása pontosan eszközöltetik.
Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Bor kivonat.

Kiváló és egészséges borsnak azonnali elkészítéséhez, ajánlom a kipróbált különleges árjegyzék. Az így készült bor a valóditól még nem különbözethető.
2 kilo ára (mely 100 liter bor elkészítéséhez elég) 5 forint, utasítás a készítéshez díjmentesen mellékelhetik. A legjobb eredetű bors, és a gyártmány egységes tulajdonságát tekintetében jól állók.

Szesz-megtakarítás

Elérhető el a pálinkánál az ény félümlésűen készülő **essenzium** által, mely az italnak kellemes, és sikerült ízt kölcsönöz, s a szesz kizárólag nálam kapható.
Ára kilonként 3 forint, 50 kr. 600-1000 literig használati utasítás.
E különlegességéből bármennyi **essenziát** állítok, **rum, cognac, finom likőrök** stb. gyártására, félümlésűen megkapható. A készítéshez szükséges utasítások díjmentesen mellékelve lesznek. **Árjegyzék bérmentve.**

Pollák Fülöp Károly

Essenciai különlegességéi gyára Prágában Meghízható ügyintézők keresnek.